

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 6. oktobra 1880.

Obseg: Naznanilo novega šolskega leta podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani. — Nova postava o ponarejanju vina. — Luna in rastline. — Letno zborovanje društev: „Udovsko učiteljsko društvo“, „Slov. učiteljsko društvo“ in „Narodna šola“ v Ljubljani. (Dal.) — Nekaterih današnjih narodov ženitovanjski običaji. — Medvedova koža. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Naznanilo novega šolskega leta podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani.

Novo šolsko leto se začne 15. dne prihodnjega meseca novembra.

Kdor želi v podkovsko šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1) s spriĉalom, da se je pri kakem kovaĉu za kovaškega pomoĉnika (ksela) izuĉil in da je sposoben uĉiti se podkovstva bolnih ali sicer napaĉnih kopit, 2) z domovinskim listom, 3) s spriĉbo svojega fajmoštra, da je poštene obnaše, in 4) da zna vsaj brati slovensko.

Ta šola traja pol leta. Kdor konec leta preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od leta 1873. patent podkovskega mojstra dobiti; drugaĉe po postavi ne more nobeden postati kovašk mojster, ki ni po postavi predpisane preskušnje dobro prestal.

S podkovsko šolo pa je združena živinozdravska šola, katera celo leto traja. To šolo zamorejo ob enem obiskovati kovaĉi pa tudi drugi mladenĉi, kateri se želijo umne živinoreje in pa ozdravljanja bolne živine nauĉiti za svoje lastno gospodarstvo ali da so živinozdravniški pomoĉniki in izkušeni mesogledi. Kdor hoĉe v to šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1) z domovinskim listom, 2) s spriĉalom svojega fajmoštra, da je poštene obnaše in vsaj 18 let star, in 3) da zna slovenski brati in pisati.

Nauk v obeh šolah je v domaĉem (slovenskem) jeziku in brez plaĉila; vsak uĉenec ima skrbeti le za to, da si za šolski ĉas oskrbi živež in stanovanje ter potrebne šolske bukve. Sl. deželni zbor kranjski je za uĉence iz Kranjskega dovolil 3 štipendije po 60 gld.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo popolno izuĉenih kovaĉev in celó malo živinozdravniških pomoĉnikov, ki bi v sili pomagali, ali pa službo povsod postavno vpeljanega mesogledstva opravljali, zato naj bi županstva svojo skrb obrnila na to, da na stroške občine pridejo za nauk sposobni mladenĉi v to šolo.

V Ljubljani 3. oktobra 1880.

Karol baron Wurzbach,
predsednik c. kr. kmetijske
družbe kranjske.

Dr. Jan. Bleiweis,
vodja podkovske in ži-
vinozdravske šole.

Nova postava o ponarejanju vina.

Mnoge praviĉne pritožbe, da se ĉedalje veĉ takega vina nareja in prodaja, ki — kakor naši ljudje dobro pravijo — ni „na trti zrastlo“, ampak je le vinu podobna mešanica, kateri Nemci „Kunstwein“ (umeteljno vino) pravijo, so napotile vlado, da je v brambo poštene vina drŹavnemu zboru predloŹila postavo, ki je potrjena od cesarja, ravnokar bila razglašena.

Postava ta ima 5. §§. Jedro njeno je §. 4., ki se glasi tako-le: Vinu podobne pijaĉe ali narejanje pijaĉ iz grozdjevega soka, kateremu so primešane take stvari, po katerih se ima le veĉ vinu podobne pijaĉe narediti, ne pa vino zboljšati ali bolj stanovitno narediti, se ne smejo pod imenom vina prodajati ali kot vino toĉiti. §. 5. pa doloĉuje kazni, ĉe se kdo zoper §. 4. pregreši, na 25 do 500 gold. v denarji ali pa, kjer se denarna kazen ne more iztirjati, v zapor za toliko dni, da se globa z zaporom pobota; en dan zavora se šteje za 5 gold. kazni v denarji. Ĉe pa je za vino prodajana pijaĉa tudi zdravju škodljiva, zapade tako ponarejanje še hujim kaznim na denarji ali zaporu; tak denar dohaja uboŹni kasi tiste soseske, kjer se je taka sleparija zgodila; kazen pa se ima na stroške obsojenca v deŹelnem ĉasniku in vrh tega tudi še po vseh tistih potih razglasiti, kakor je navada v dotiĉnem kraju.

Źivo Źeleti je, da bi se sleparijam ponarejenega vina, ki se za pravo vino prodaja in toĉi, ostro na pĉte stopalo.

Luna in rastline.*)

Visokouĉeni natoroznanec Arago je dokazal, da ni res, da bi luna mrazila rastline. Svetloba lune ni po mislih imenovanega moŹa niĉ drugega nego le znamenje ĉistega in jasnega neba, in ravno zavoljo teh jasnih noĉi nastopijo tako imenovani ponoĉni mrazi; luna ni nikakor tega mraza kriva, mraz bi gotovo ob ĉistem in jasnem nebu nastopil, ĉe bi luna se tudi ne bila prikazala.

Po teh mislih nima luna nobene posebne moĉi do tega, da je mrzlo ali toplo. Ali je pa s tem, kar ta teorija trdi, uŹe vse do gotovega dognano, da nima luna sploh nobene moĉi do toplomera, in da jo ima le do rastlinstva, in ali je luna posebno meseca malega

*) Odgovor na vprašanje: ali ima luna res veliko moĉ do rastlinstva? Vred.